

Fiskeri og havbruk i nord Visjoner mot 2040

Bodø 30. august 2010

27 mill måltider. Hver dag.

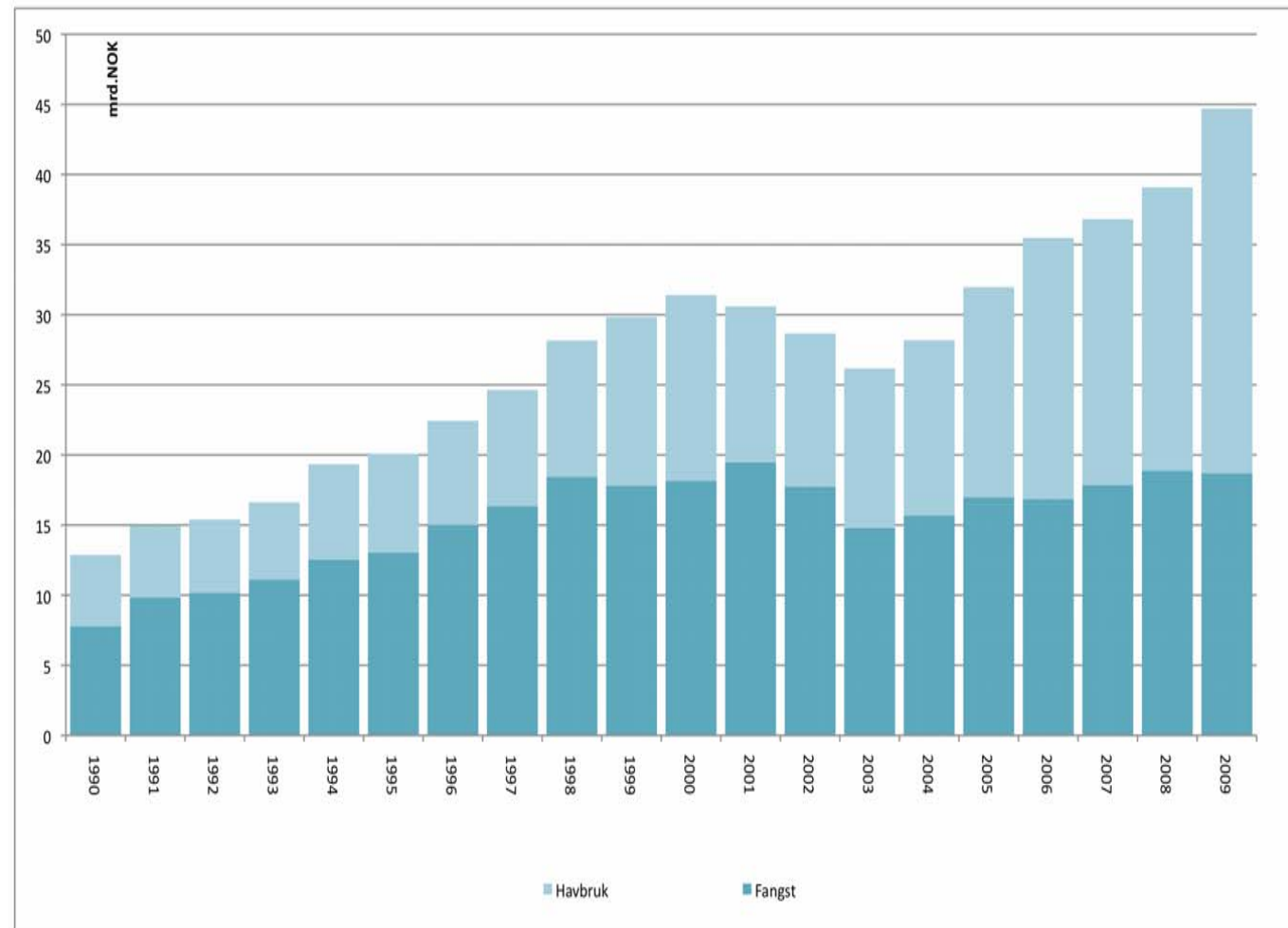

Eksportutvikling

2009:
44,7 mrd
2,6mill tonn

Havbruk (58%):
26 mrd

Fiskeri (42%):
18,7 mrd

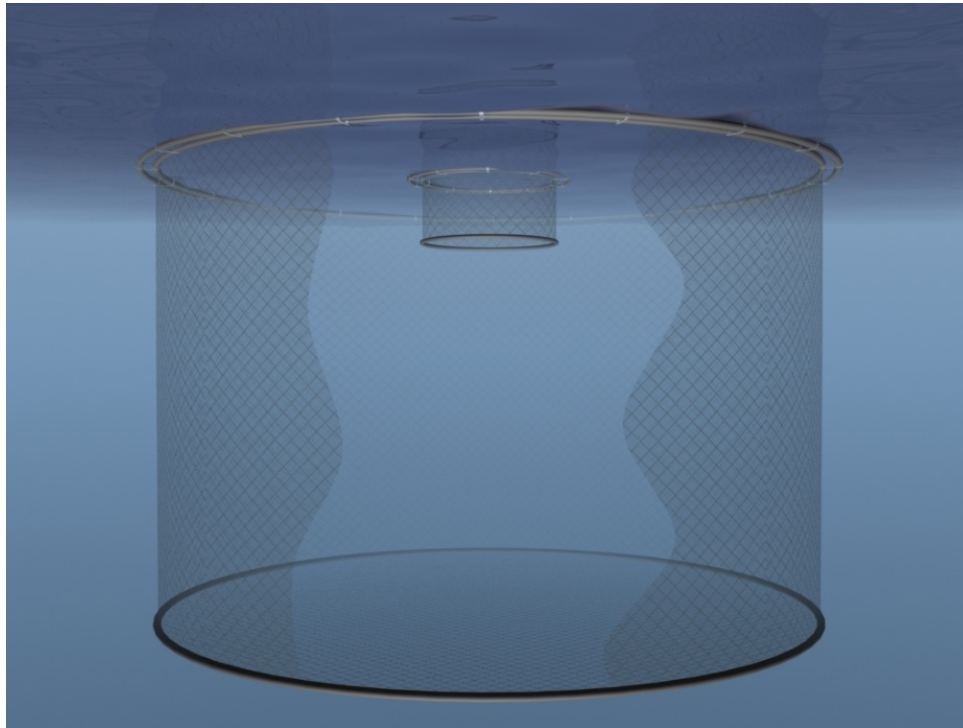
Tilbakeblikk på 1980

- I 1980 var havbruksproduksjonen marginal med om lag 8.000 tonn produsert laks og ørret
- Hovedvekten av produksjonen foregikk sør for Bodø

Status 2010

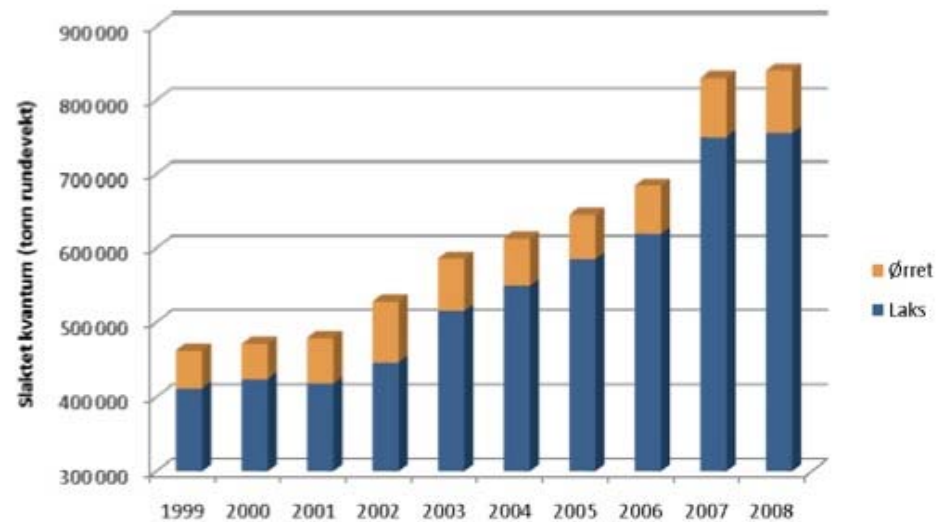
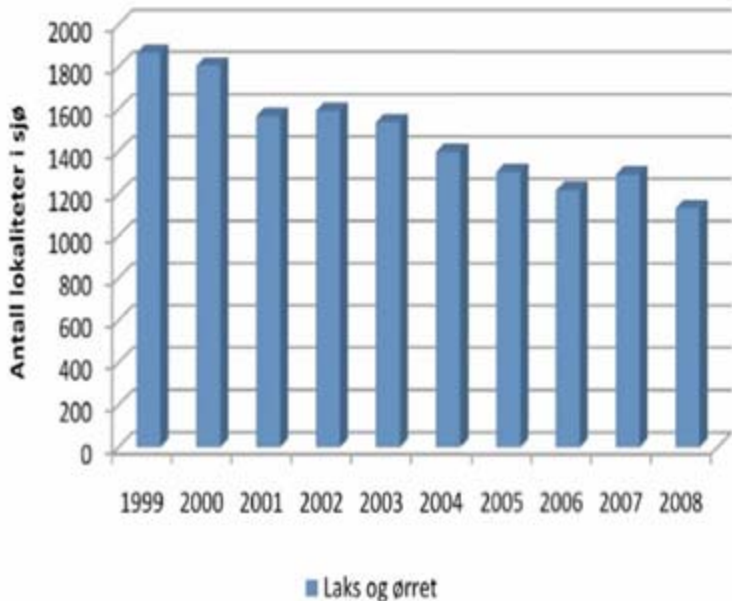
- Havbruk utgjør 58% av eksportverdien fra norsk sjømat, og er motoren i næringen
- Det produseres omtrent 1 million tonn laks og ørret
- Produksjonen er dreid nordover, slik at Nord-Norge står for en betydelig andel av den norske produksjonen

Mer effektiv bruk av arealet

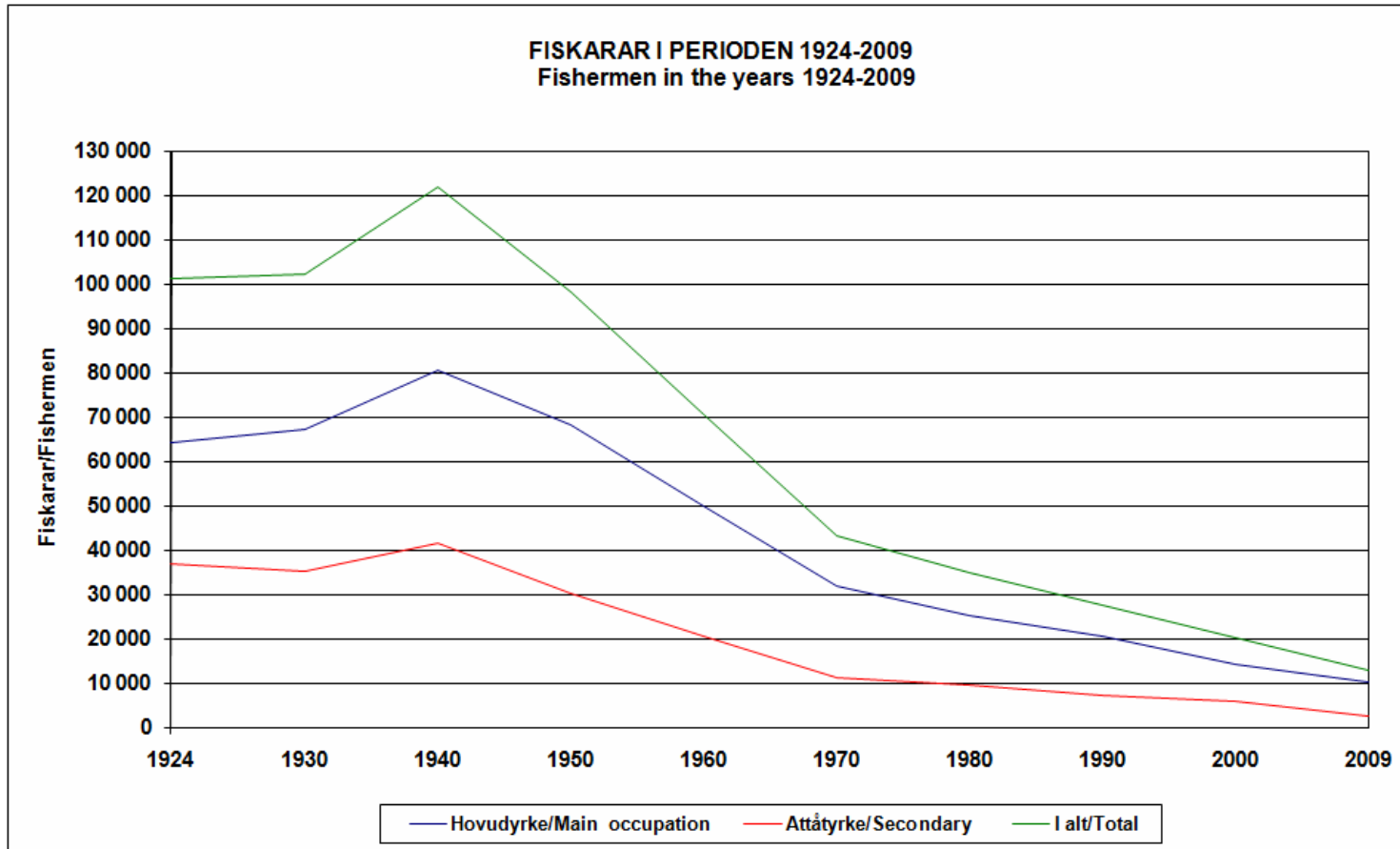
Kilde: Aqualine: Typisk merd anno 1985 og 2008

Økt volum på mindre areal

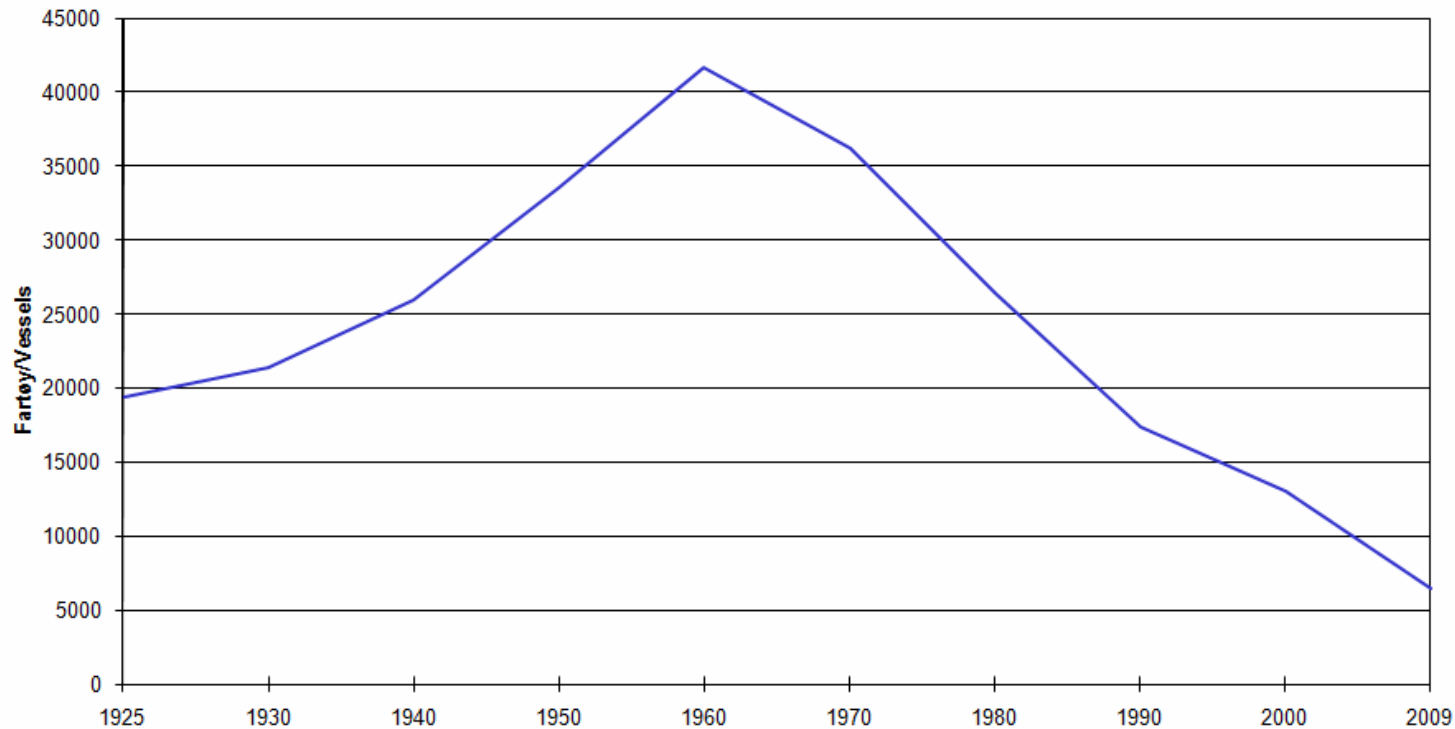
- Avgjørende: De gode lokalitetene

Fra 25.000 til 10.000 fiskere

Fra 26.407 til 6.510 fiskefartøy

Fiskefartøy 1925 - 2009
Fishing vessels 1925 - 2009

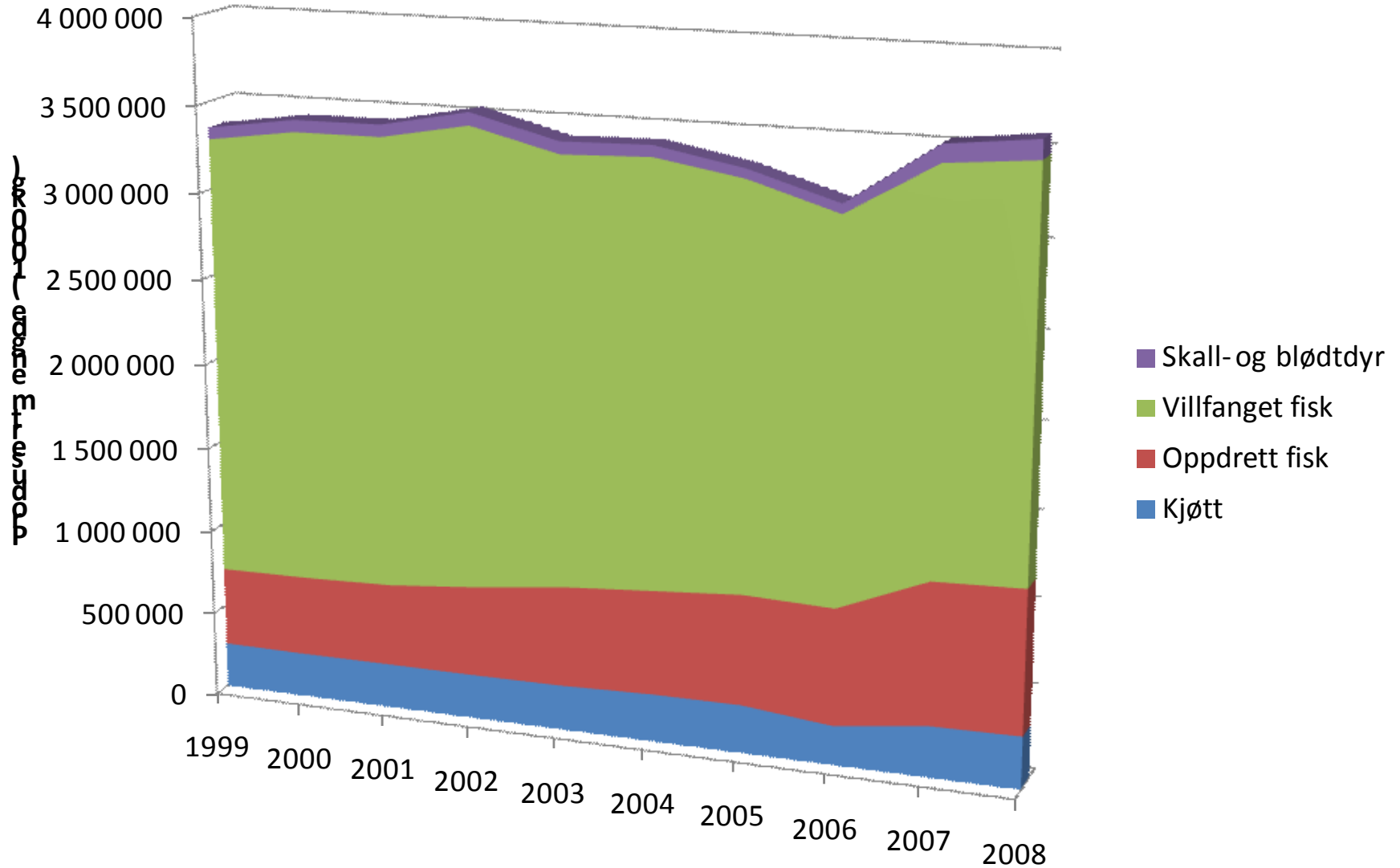

Kilde Fiskeridirektoratet

Stabilt uttak

- Uttaket av villfanget fisk er stabilisert, det er noen endringer i antall tonn fanget ut fra svingningene i bestandene, men samlet ligger de på 2,5 – 3 millioner tonn årlig
- Pelagisk utgjør hovedvekten av fisket målt i volum med omtrent 2 millioner tonn.

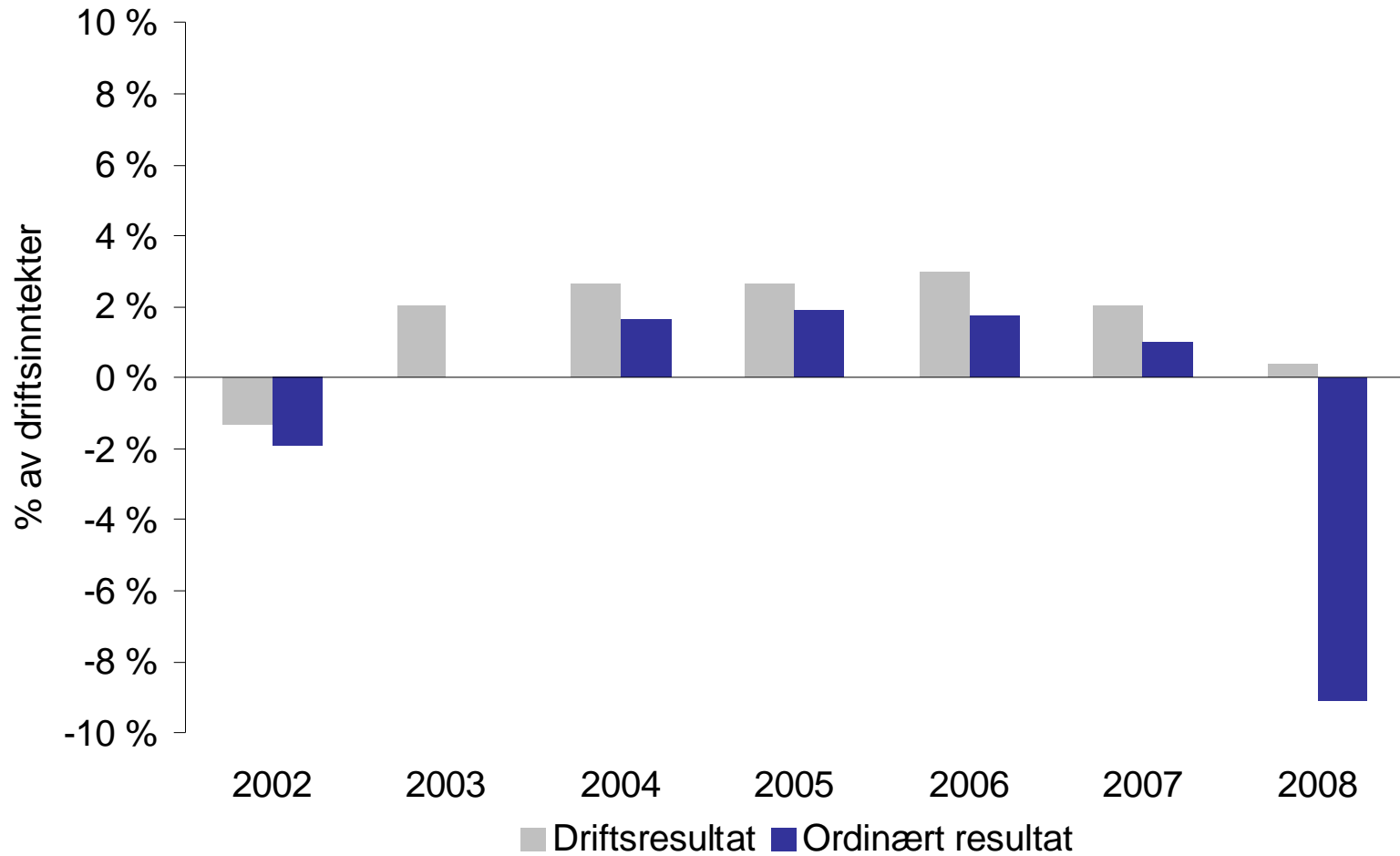
Norsk matproduksjon

1980 – 2010 Pelagisk

- Største endring i perioden 1980-2010 er knyttet til makrell og sild som har gått fra fiskemel- og fiskeolje til konsumprodukter.
- I 1980 var vi eksportør av fiskemel og olje, og fiskemel og olje ble nyttegjort til dyrefôr, gjødsel, brensel etc.
- I 2010 er vi importør av fiskemel og olje, og en økende andel nyttegjøres til laksefôr

Resultater i hvitfiskindustrien

Kilde: Nofima ved Bent Dreyer

Kriser i torskesektoren

- Tørrfiskkrise på 1980-tallet. Produksjon av tørrfisk fra viktig til avgrenset til Lofoten
- Små torskekvoter mot slutten av 1980-tallet ga konkurser og omstilling bort fra filetproduksjon.
- Saltfisk/klippfisk og frysehoteller som dominerende anvendelse frem til i dag.

Status 2010

- Færre eiermiljøer
- Færre landanlegg for bearbeiding
- Færre lakselslakteri
- Større oppdrettsmerder
- Færre og mer effektive fiskefartøy
- Sterk økning i produksjonen ved hver bedrift

Status 2010 forts

- Kvantum villfisk vil være stabil, men vi har innefor pelagisk fått økt produksjon til konsum
- Innenfor hvitfisksektoren har vi hatt en dreining mot saltfisk/klippfisk og ombordfrysing. Økende ombordfrysing, og bruk av fryselager
- Innenfor havbruk har vi hatt en sterk vekst i volum, og tendenser mot økt filetering

Bærekraftsdokumentasjon

- Økt fokus fra innkjøperne på bærekraftsdokumentasjon
 - MSC sertifisering
 - ASC sertifisering, Global Cap
 - Klimaspor
 - Må forvente strengere krav og tilpasninger fra næringen

Fokus på råvareproduksjon?

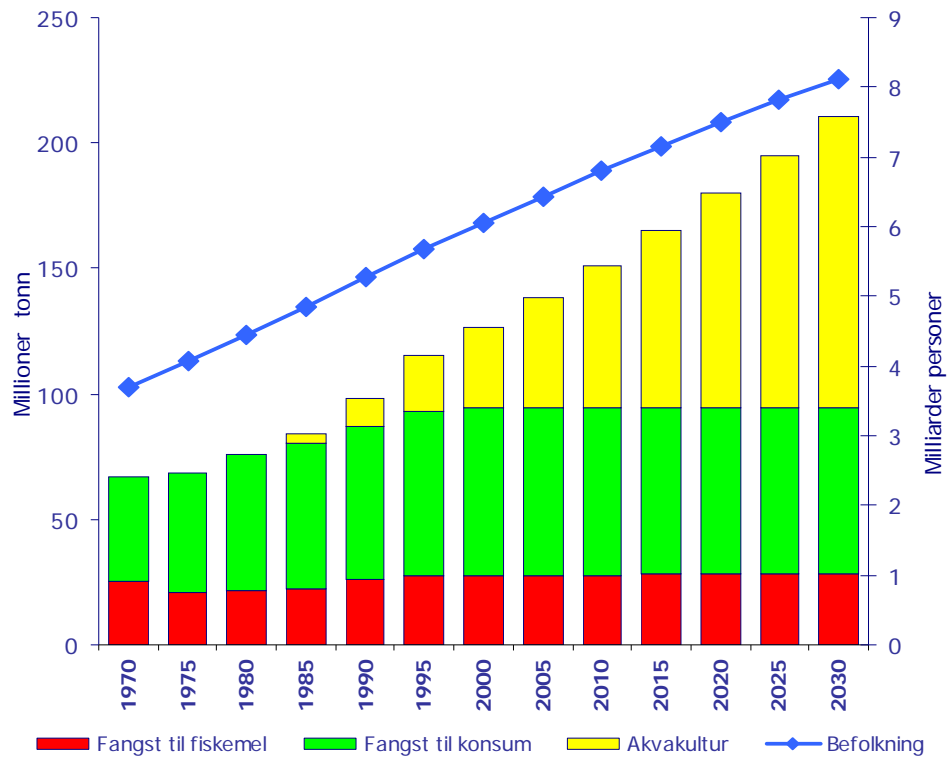
- Politikk med fokus på råvareproduksjon eller politikk som legger opp til økt bearbeiding i Norge?
- Frysehotell eller varierte sjømatprodukter?
- Utvikling i fryseteknologien?
- Rund laks eller produktspekter som vi har sett i kyllingproduksjonen

Drivkrefter frem mot 2030

- Verdens matvarebehov
- Etterspørselstrender
- Helse og ernæring
- Energieffektiv produksjon
- Klima og miljø

Verdens sjømatbehov

Befolkningsveksten

- Verdens befolkning er sterkt økende, og kravet om effektiv matproduksjon vil øke
- Lakseoppdrett er svært effektiv matproduksjon målt mot andre høyproteinkilder. 1 kilo fôr gir:
 - 65 kilo laks
 - 20 kilo kylling
 - 13 kilo svin

Befolkningsveksten (forts)

- Verdens matvareprogram spår at havbruk må stå for en stor del av veksten i matvareproduksjon.
- Hovedveksten globalt vil skje på andre arter enn laks og ørret
- Laks og ørretproduksjonen er kjennetegnet ved at den har blitt stadig mer fôreffektiv
- Krav til fôreffektivitet vil øke fremover

Eksempler på økt fôreffektivitet

- Større konsumsildanlegg gir grunnlag for bruk av avskjær til fiskemel og fiskeoljeproduksjon
- Større lakseslakteri og filetanlegg gir grunnlag for bruk av avskjær til laksemel og lakseoljeproduksjon
- Andel av råstoff i fiskemel og fiskeolje øker fra avskjær

2030?

- Industrialiseringen vil fortsette slik at råvaren nyttegjøres mest mulig effektivt
- Med økt politisk fokus på bearbeiding vil vi kunne tilby bredere spekter av sjømatprodukter
- Strukturendringer vil fortsette, men veterinære og miljømessige sider vil kunne begrense hvor langt den kan gå
- Bedriftene vil fortsatt lokaliseres utenfor de store sentraene, men det blir færre bedrifter

2030? (forts)

- Havbruksproduksjonen globalt vil øke, også i Norge er det grunnlag for vekst.
- Fortatt Hollandsk syke?
- Prognoser for olje- og gass tiliser at vi vil få økt aksept for annen næringsutvikling
- Teknologiutvikling vil løse utfordringer
- Havbruksproduksjonen må forventes å øke med 5% årlig
 - 2020=1,6 millioner tonn
 - 2030=2,6 millioner tonn
 - 2040=4,3 millioner tonn

Økt produksjon i nord?

- Hvis vi opplever økende sjøtemperaturer så vil dette påvirke produksjonen
 - Laks og ørret dreies nordover?
 - Kan gir muligheter for andre arter med høyere temepartur?
 - Endringer i vandringen til ville fiskearter?

2030? (forts)

- Fryseteknologi vil avgjøre valg av transport
 - Frossen økt konsentrering, og økt bruk av båt
 - Fersk økt behov for bane, hurtigående båter, brønnbåter, bil inn til knutepunkter?
- Teknologeutvikling og CO₂. Ikke nødvendigvis slik at bilen svartelistes?

Sjømat er fremtiden!